

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

1475

Vragen van het lid **Kooiman** (SP) aan de staatssecretaris van Veiligheid van Justitie over *signalen van misstanden in justitiële jeugdinrichtingen* (ingezonden 18 januari 2013).

Antwoord van staatssecretaris **Teeven** (Veiligheid en Justitie) (ontvangen 1 maart 2013). Zie ook Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2012–2013, nr. 1245.

Vraag 1

Wat is uw reactie op de recente berichten over misstanden in justitiële jeugdinrichtingen?^{1 2}

Antwoord 1

Vanzelfsprekend neem ik deze berichten, zoals ieder bericht over de justitiële jeugdinrichtingen (JJl's), zeer serieus. Ik heb grondig uitgezocht wat er feitelijk in beide inrichtingen aan de hand is en heb, waar nodig, passende maatregelen getroffen.

Vraag 2

Wat is er precies aan de hand in de justitiële jeugdinrichting die in de uitzending van PowNews aan de orde komt?³ Over welke inrichting gaat dit?

Antwoord 2

Het beeld zoals wordt geschetst in de uitzending van Pownews op 16 januari 2013 over de inrichting, te weten JJl Amsterbaken, herken ik grotendeels niet. Een aantal uitspraken van de jeugdige in kwestie is aantoonbaar onjuist, zoals de opmerking over het ontbreken van behandeling in JJl's en dat een aantal jeugdigen niet is teruggekeerd van hun verlof. Alle gedetineerde jeugdigen volgen een behandelprogramma, onafhankelijk van de duur van hun verblijf in een JJl, en de jeugdigen uit de betreffende inrichting die zich hebben onttrokken aan hun begeleiding tijdens verlof, zijn teruggekeerd. Wel blijkt uit navraag bij Amsterbaken dat er softdrugs en mobiele telefoons zijn aangetroffen bij kamercontroles. De inrichting heeft passende ordemaatregelen toegepast jegens de jeugdigen in kwestie en de contrabande in beslag

¹ PowNews, 16 januari 2012

² Telegraaf, 17 januari 2012, «Lak aan regels in Teylingereind. Mobieltjes en joints en jeugdbajes»

³ PowNews, 16 januari 2012

genomen. Tevens heeft de inrichting de controles aangescherpt om de ongewenste invoer van verboden middelen en goederen beter tegen te gaan. Er zijn geen aanwijzingen dat het personeel van de betreffende JJI betrokken is geweest bij de invoer van contrabande.

Vraag 3

Wat is uw reactie op de kritiek dat er bij de uitvoering van de PIJ-maatregel (plaatsing in een inrichting voor eugdigen, ook wel «jeugd-tbs») nauwelijks sprake is van concrete behandeling van de (gedrags)problemen van de jeugdige?

Antwoord 3

Van een gebrek aan concrete behandeling is geen sprake. Sinds 2010 werken alle JJI's met de basismethodiek YOUTURN, waarmee gedurende de eerste drie maanden van het verblijf in een JJI voor alle gedetineerde jeugdigen is voorzien in een basisaanbod aan behandeling, gericht op het aanleren van een aantal basisvaardigheden. Voor jeugdigen die langer dan drie maanden in een JJI verblijven, dus ook de jeugdigen die zijn veroordeeld tot een PIJ-maatregel, wordt een individueel behandeltraject samengesteld. Afhankelijk van de persoonlijke problematiek (risicofactoren) worden – aanvullend op de basismethodiek YOUTURN – één of meerdere gedragsinterventies ingezet.

Jeugdigen die veroordeeld zijn tot een PIJ-maatregel, behoren tot de zwaarste categorie probleemjongeren uit ons land. Een aantal van deze jeugdigen is nauwelijks (intern) te motiveren tot positieve gedragsverandering. Hoewel ook deze jeugdigen worden verplicht tot deelname aan het behandelprogramma, ligt de succesfactor van de gedragsverandering vooral bij de jeugdige zelf.

Vraag 4

Wat is er precies aan de hand in justitiële jeugdinrichting Teylingereind?⁴ Zijn er medewerkers van deze jeugdinrichting mishandeld? Zo ja, hoe vaak heeft zich dit de afgelopen maanden voorgedaan? Welke sancties zijn opgelegd aan de daders?

Antwoord 4

Teylingereind kampte in het najaar van 2012 met flinke leegstand, waardoor met name de kortverblijfgroepen tijdelijk schaars bezet waren met jeugdigen. Begin december 2012 nam de bezetting van één groep in korte tijd explosief toe: een toename van twee naar tien jeugdigen binnen één week. Een dergelijke snelle instroom heeft invloed op het leefklimaat en de dynamiek op de groep, hetgeen gepaard is gegaan met (tijdelijke) onrust. In deze periode heeft zich een tweetal incidenten voorgedaan. Nadien is de rust weergekeerd in Teylingereind.

Op 3 januari 2013 is er sprake geweest van een ordeverstoring in Teylingereind. Vier jongens weigerden zich te laten insluiten en hebben vernielingen aangericht. De jongens hebben een ordemaatregel opgelegd gekregen en zijn tijdelijk overgeplaatst naar een andere JJI. Nadien zijn de vier jongens teruggekeerd naar Teylingereind.

Op 26 december 2012 heeft een jongen een personeelslid een gebroken neus geslagen, nadat de jeugdige werd aangesproken op zijn negatieve gedrag. Hij is ter correctie overgeplaatst naar JJI Den Hey-Acker, alwaar hij momenteel een individueel programma volgt. Tegen de jeugdige is tevens aangifte gedaan. Een dergelijk incident heeft zich in 2012 niet vaker voorgedaan.

Vraag 5

Is er in deze inrichtingen op dit moment nog steeds sprake van binnenge-smokkelde drugs en mobieltjes? Is er, zodra signalen hiervan bekend werden (vanwege op youtube gezette filmpjes of anderszins) direct adequaat tegen opgetreden? Zijn de controles in beide inrichtingen geïntensiveerd? Zijn hier recent jongeren op betrapt? Welke sancties zijn hen opgelegd?

⁴ Telegraaf, 17 januari 2012, «Lak aan regels in Teylingereind. Mobieltjes en joints en jeugdbajes»

Antwoord 5

In de JJI's geldt een totaalverbod op het bezit en gebruik van drugs en mobiele telefoons. Naar aanleiding van de berichten in de media zijn de reguliere controles op het bezit van contrabande direct aangescherpt. Tevens maken Amsterbaken en Teylingereind nu standaard gebruik van een zogenaamde *Mobifinder*, een hulpmiddel voor het vinden van mobiele telefoons. De intensivering van de controles heeft geleid tot een aantal vondsten. Bij bezit van contrabande worden direct passende maatregelen toegepast, zoals het uitstellen van verlofactiviteiten. Tevens worden de verboden middelen onmiddellijk in beslag genomen en worden de ouders van de jeugdige in kwestie op de hoogte gesteld.

Vraag 6

Zijn er aanwijzingen dat er personeelsleden betrokken zijn geweest bij het doorlaten van verboden goederen in deze inrichting? Zo ja, op welke wijze wordt dit onderzocht?

Antwoord 6

Nee, hier zijn geen aanwijzingen voor. Personeel wordt structureel gecontroleerd op de invoer van verboden goederen. Alle personeelsleden dienen zich bij binnenkomst in de JJI «piepvrij» door de detectiepoort te bewegen, hun tassen worden gecontroleerd op verboden goederen, en er geldt een verbod in alle JJI's op de invoer van privételefoons. Indien in strijd wordt gehandeld met de gedragscodes die gelden voor het personeel, treft de directie van de inrichting maatregelen. Dit kan variëren van een disciplinaire aanwijzing tot ontslag op staande voet. Er wordt een actief aangiftebeleid gehanteerd, waarover afspraken zijn gemaakt met de lokale politie.

Vraag 7

Hoe ernstig is naar uw oordeel de situatie in beide jeugdinrichtingen? Welke maatregelen worden er genomen om de situatie te verbeteren?

Antwoord 7

Zoals reeds gezegd, neem ik de berichten zeer serieus. Na onderzoek blijken er echter geen aanwijzingen dat de incidenten, genoemd in de media, het gevolg zijn van structurele tekortkomingen in beide JJI's. Ook qua cijfers inzake onttrekkingen en het aantreffen van contrabande laten beide inrichtingen geen opvallendheden zien. Ik zie dan ook geen noodzaak tot het treffen van structurele maatregelen jegens deze JJI's. Wel verwacht ik van hen extra alertheid in het naleven van het totaalverbod op de invoer, het bezit en het gebruik van verboden middelen en mobiele telefoons evenals het verlofbeleid. Ik heb de sector JJI gevraagd hierop scherp toe te zien.